

***Europe Direct helpt u antwoord te vinden op uw vragen
over de Europese Unie.***

Gratis telefoonnummer (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige providers, telefooncellen of hotels kunnen kosten in rekening brengen.

Meer informatie over de Europese Unie vindt u op internet via de Europaserver (<http://europa.eu>).

Luxemburg: Bureau voor publicaties van de Europese Unie, 2015

ISBN: 978-92-9240-661-5

ISSN: 1977-2475

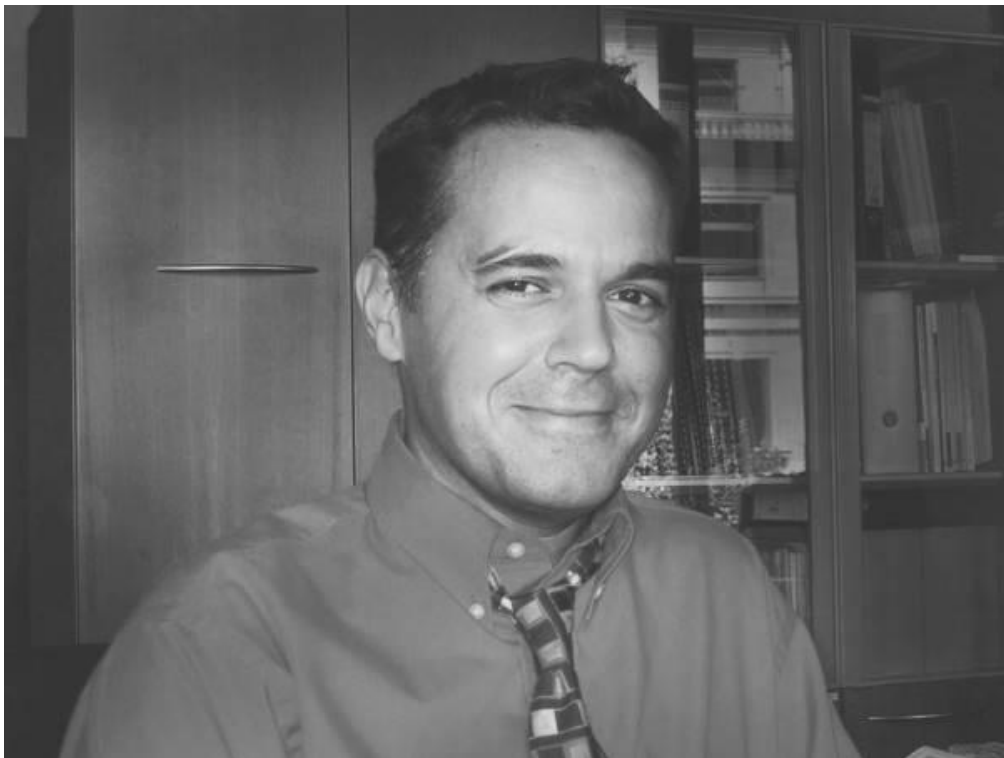
doi: 10.2802/075879

© Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk, 2015

Overneming met bronvermelding toegestaan.

Dr. Eusebio Rial-González

Het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA) verloor in 2014 een geliefde en gerespecteerde medewerker. Dr. Eusebio Rial-González, hoofd van de eenheid Preventie en Onderzoek, overleed op 18 december op 48-jarige leeftijd aan kanker. Sinds hij in 2003 bij EU-OSHA kwam werken, liep hij voorop in het werk van EU-OSHA om de veiligheid en gezondheid op het werk in Europa te verbeteren en droeg hij bij aan veel vlaggenschipprojecten: de campagne 'Een gezonde werkplek 2014-2015 — *Gezond werk is werk zonder stress!*', de Europese bedrijvenenquête over nieuwe en opkomende risico's (Esener), de Interactieve Onlinetool voor risicobeoordeling (OiRA) en het onlineplatform OSHwiki. Hij was niet alleen een zeer gewaardeerde collega, maar voor velen van ons ook een goede vriend, en hij zal zeer gemist worden.

Hoewel het jaar triest eindigde, was er aan het begin van het jaar veel om naar uit te kijken: het nieuwe meerjarig strategisch programma 2014-2020 van EU-OSHA werd vastgesteld en gaf een duidelijke visie op de wijze waarop veiligheid en gezondheid op het werk (VGW) in een moeilijk ondernemingsklimaat het best kan worden bevorderd. In januari kregen we op hoog niveau erkenning en steun voor ons werk toen Martin Schulz, voorzitter van het Europees Parlement, een officieel bezoek aan Bilbao bracht om uit de eerste hand alles over de activiteiten van het Agentschap te vernemen. Op 31 maart wijdde László Andor, Europees commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie, ons nieuwe pand in de wijk Miribilla in Bilbao in. Op dezelfde dag werd de zetelovereenkomst tussen EU-OSHA en het Koninkrijk Spanje ondertekend, waarmee werd gewaarborgd dat Bilbao voor lange tijd onze vestigingsplaats blijft. En in juni werd het langverwachte strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk 2014-2020 vastgesteld. De strategische doelstellingen daarvan komen sterk overeen met de belangrijkste werkterreinen van EU-OSHA.

1 Anticiperen op veranderingen

In 2014 publiceerde EU-OSHA een belangrijk overzicht op basis van zijn laatste grootschalige Foresight-project: [‘Current and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks in the healthcare sector, including home and community care’](#) (Actuele en opkomende veiligheids- en gezondheidskwesties op het werk in de gezondheidszorg, waaronder thuis- en gemeenschapszorg). Het rapport wijst op de uitdagingen waar de sector voor staat, zoals de groeiende vraag naar gezondheidszorg en de behoefte aan meer langdurige zorg, een tekort aan geschoolde en ervaren vakmensen en een toenemend gebruik van technologie waarvoor nieuwe vaardigheden vereist zijn.

Wat het volgende Foresight-project betreft, is een ander belangrijk verslag gepubliceerd: de bevindingen van een verkennend onderzoek naar opkomende trends in veiligheid en gezondheid op de werkplek ([‘Scoping study for a foresight on new and emerging occupational safety and health \(OSH\) risks and challenges’](#)). De drie onderwerpen die zijn geïdentificeerd als mogelijk onderwerp van het volgende verkennende onderzoek waren: de gevolgen van informatie- en communicatietechnologie voor VGW, trends in personeelsbeheer, en de gevolgen van de financiële crisis voor veiligheid en gezondheid op de werkplek.

Wanneer onderzoeksprioriteiten worden geïdentificeerd en vastgesteld, kan onderzoek beter worden gecoördineerd en kunnen middelen efficiënter worden ingezet. Met dit doel, en in het kader van zijn langlopende project omtrent VGW-onderzoeksprioriteiten, heeft EU-OSHA een shortlist van de belangrijkste in zijn [verslag over 2013](#) vastgestelde prioriteiten opgesteld en standpuntennota's over deze onderwerpen gepubliceerd, zoals 'preventie by design', om bij te dragen aan de profilering van veiligheid en gezondheid op het werk in de onderzoeksgemeenschap.

2 Feiten en cijfers

Het veldwerk voor de tweede editie van Esener, Esener-2, werd in 2014 volgens planning afgerond. In 36 landen werden circa vijftigduizend vraaggesprekken gevoerd, een aanmerkelijke toename van de steekproefomvang ten opzichte van de eerste editie. Verslagen met de bevindingen zullen in 2015 worden gepubliceerd. In januari 2014 werden aanbevelingen voortkomend uit een [post-test-evaluatie van Esener-1](#) gepubliceerd; deze zijn verwerkt in Esener-2.

De voorlopige resultaten van het pilotproject 'Veiliger en gezonder werk op elke leeftijd — veiligheid en gezondheid op het werk in het kader van een ouder wordende beroepsbevolking' in opdracht van het Europees Parlement werden in december 2013 op een conferentie in het Europees Parlement gepresenteerd, en de [handelingen](#) werden in januari 2014 op de website van EU-OSHA gepubliceerd. De verdere analyse van de resultaten zal in 2015 plaatsvinden, en in september zal een afsluitende conferentie worden gehouden. Het belang van dit onderwerp is zodanig dat het het thema zal zijn van de campagne 'Een gezonde werkplek 2016-2017 — *Gezond werk, voor alle leeftijden*'.

De voorbereidende werkzaamheden voor het project 'Verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk in micro- en kleine ondernemingen in Europa' werden in 2014 afgerond. Het doel is om de belangrijkste voorwaarden te identificeren die een klimaat scheppen waarin de aanpak van veiligheid en

gezondheid op het werk aanzienlijk kan worden verbeterd. In 2015 zal een uitvoerig overzicht worden gepubliceerd.

In januari hield EU-OSHA, in samenwerking met het Franse agentschap voor voedselveiligheid, milieu en veiligheid en gezondheid op het werk (ANSES), in Parijs een seminar over risico's in verband met voortplantingstoxiciteit. Aan het eind van het jaar werd een methodologieverslag over arbeidsgerelateerde kanker gepubliceerd, getiteld '[Blootstelling aan carcinogene agentia en arbeidsgerelateerde kanker: een evaluatie van beoordelingsmethoden](#)'. In oktober werd in Brussel nog een ander seminar gehouden, deze keer om het startschot te geven voor een grootschalig onderzoek naar de lasten van beroepsziekten. Een van de onderwerpen waaraan aandacht werd geschonken was bewakings- en waarschuwingssystemen. Deze systemen identificeren ziekten die momenteel niet als beroepsziekten worden erkend maar mogelijk wel arbeidsgerelateerd kunnen zijn. Een vroegtijdige identificatie verhoogt het bewustzijn en betekent dat werkenden die door deze ziekten worden getroffen meer kans maken om een schadevergoeding te ontvangen.

In 2014 werden twee belangrijke verslagen over het werk van het Agentschap op het gebied van de kosten en baten van VGW gepubliceerd: in mei verscheen het verslag '[Estimating the costs of accidents and ill health at work: a review of methodologies](#)', in juni gevolgd door een deskundigenbijeenkomst om de bevindingen te bespreken, en in september werd in het verslag '[The business case for safety and health at work: cost-benefit analyses of interventions in small and medium-sized enterprises](#)' een dwingend pleidooi voor goed VGW-beheer gehouden, later die maand gevolgd door de conferentie '[Investing in OSH: how benefits beat the costs](#)'.

3 Tools voor VGW-beheer

In 2014 zijn grote stappen gezet met OiRA: er werden 47 nieuwe tools gepubliceerd, waarmee het streefcijfer van 35 ruim werd overtroffen, en nog eens 30 tools zijn in ontwikkeling. Er werden veertien seminars georganiseerd om OiRA of specifieke sectorale tools bij kleine en middelgrote ondernemingen (kmo's) te promoten. In december werd tijdens een onder auspiciën van het Italiaanse voorzitterschap van de Raad van de EU gehouden conferentie (getiteld "How to combine enterprises' growth and competitiveness in times of crisis while promoting health and safety at work") een workshop gewijd aan OiRA. Verdere erkenning van het grote belang van OiRA kwam toen OiRA in het nieuwe strategisch EU-kader voor gezondheid en veiligheid op het werk werd aangeduid als een belangrijk hulpmiddel voor het naleven van de VGW-vereisten door kmo's.

4 Bewustmaking

De campagne 'Een gezonde werkplek 2014-2015 — Gezond werk is werk zonder stress!', werd op 7 april bij de Europese Commissie in Brussel gelanceerd. De website van de campagne, met materiaal in 25 talen, werd diezelfde dag in bedrijf gesteld. Een dag later werd een partnerschapsbijeenkomst voor de campagne gehouden en werd het officiële aanbod om campagnepartner te worden gepresenteerd. Meer dan honderd campagnepartners sloten zich bij het programma aan, en meer dan dertig mediapartners hielpen mee om de campagne te promoten.

Christa Sedlatschek, directeur van EU-OSHA, László Andor, commissaris voor Werkgelegenheid, Sociale Zaken en Inclusie, Vasilis Kegeroglou, de Griekse onderminister van Arbeid, Sociale Zekerheid en Welzijn en vertegenwoordiger van het Griekse voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie, tijdens de persconferentie waarmee de campagne 'Een gezonde werkplek' in april 2014 in Brussel van start ging.

Geïnspireerd door het succes van de eerste benchmarkingworkshop, die tijdens de campagne van 2012-2013 werd gehouden, heeft EU-OSHA een stuurgroep gevormd en vonden in 2014 nog eens drie evenementen plaats, georganiseerd door Heineken, LEGO en Toyota. Voor 2015 staan al drie andere door bedrijven georganiseerde evenementen gepland.

De Europese Awards voor goede praktijken zijn een hoogtepunt van elke 'Een gezonde werkplek'-campagne. De huidige editie van de awards was de eerste die openstond voor officiële campagnepartners. De winnaars werden in januari 2015 tijdens een jurybijeenkomst gekozen uit een voorselectie van vijftig kandidaten, en de uitreikingsceremonie van de awards zal plaatsvinden in april 2015.

De Europese Week voor veiligheid en gezondheid op het werk vond plaats van 20 tot en met 24 oktober. In deze week werden honderden evenementen en activiteiten rondom het thema 'beheersing van werkgerelateerde stress' georganiseerd. Alleen al het Spaanse focal point organiseerde meer dan vijftig initiatieven, variërend van opleidingscursussen en seminars tot filmscreenings en media-evenementen.

EU-OSHA ondersteunt zijn nationale focal points met behulp van het pakket voor Europese campagnes en door een schat aan campagnemateriaal te verstrekken: in 2014 werden 88 720 campagneartikelen, 476 125 publicaties in 25 talen, 62 campagnestands en 15 tentoonstellingskits verspreid.

Behalve de officiële campagnegids, poster en brochure, waren de belangrijkste outputs van de campagne van 2014-2015 de film [Napo in ... Als stress toeslaat](#), de [E-handleiding voor de aanpak van stress en psychosociale risico's](#), het overzichtsdocument ['Calculating the cost of work-related stress and psychosocial risks'](#) en het samen met Eurofound gepubliceerde rapport ['Psychosocial risks in Europe: prevalence and strategies for prevention'](#).

Paul Lacoste, winnaar van de filmprijs 'Een gezonde werkplek' 2014 op het Internationale Festival van Leipzig voor documentaires en animatiefilms (DOK Leipzig)

De werkzaamheden voor de campagne 'Een gezonde werkplek 2016-2017 — Gezond werk, voor alle leeftijden' zijn al begonnen en richten zich op het bevorderen van duurzaam werk en gezond ouder worden. Er is overeenstemming bereikt over de reikwijdte en doelen van de campagne, en EU-OSHA heeft opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een e-gids om ondernemingen te ondersteunen bij het VGW-beheer in de context van een ouder wordende bevolking.

Voor het zesde jaar op rij heeft EU-OSHA in november de filmprijs 'Een gezonde werkplek' gesponsord op het documentairefestival DOK Leipzig. De prijs werd

toegekend aan *Vendanges* van Paul Lacoste, waarin een groep seizoenarbeiders wordt gevolgd terwijl deze in het zuiden van Frankrijk druiven plukken. De film werd gekozen vanwege zijn weergave van de onzekere en veranderende arbeidsmarkt en zijn relevantie voor het campagnethema van 2014-2015 — werkgerelateerde stress. Het Agentschap heeft ook de vorige winnaar — *C(us)todians* van Aly Muritiba, over het arbeidsleven in een Braziliaanse gevangenis — in dertien talen laten ondertitelen en verspreid onder de focal points.

Na een geslaagde pilot in 2013 werd het initiatief 'Napo voor leerkrachten' in 2014 uitgebreid. Het onlinepakket is gericht op basisschoolleerlingen van zeven tot elf jaar en verschaft leerkrachten de hulpmiddelen om kinderen al op jonge leeftijd vertrouwd te maken met veiligheid en gezondheid. In 2014 werd opdracht gegeven tot een evaluatie van het initiatief, en de resultaten zullen in 2015 worden gepubliceerd.

Een van de hoogtepunten van 2014 was de aanwezigheid van EU-OSHA op het 20e Wereldcongres over veiligheid en gezondheid op het werk van 24 t.e.m. 27 augustus in Frankfurt. Op de stand van EU-OSHA werden OSHwiki, OiRA en de campagne 'Een gezonde werkplek 2014-2015' onder de aandacht gebracht. Medewerkers van EU-OSHA waren betrokken bij zeven sessies, waaronder een symposium over psychosociale risico's, dat door het Agentschap werd georganiseerd.

20e Wereldcongres over veiligheid en gezondheid op het werk, 2014, Frankfurt

5 Kennis van netwerken

Gelanceerd op het 20e Wereldcongres over veiligheid en gezondheid op het werk in Frankfurt, is [OSHwiki](#) het eerste onlineplatform dat gebruikers de mogelijkheid biedt om kennis over veiligheid en gezondheid op het werk bijeen te brengen en te delen. Zo biedt dit platform de VGW-gemeenschap een nieuwe manier om online te netwerken. Om het gezag en de integriteit van de site te behouden, worden de artikelen uitsluitend door geaccrediteerde auteurs geschreven. Het doel van OSHwiki is om betrouwbare informatie te verstrekken over alle grote VGW-onderwerpen, en er worden voortdurend nieuwe OSHwiki-artikelen toegevoegd. De lancering kon op veel belangstelling rekenen en kreeg veel aandacht in de media, en in 2014 werden meer dan honderd nieuwe auteurs geaccrediteerd.

6 Netwerken en communicatie

In 2014 werd de campagne 'Een gezonde werkplek' voor het eerst ondersteund door een geïntegreerde campagne op de sociale media, onder andere met campagneproducten die speciaal voor de sociale media werden ontwikkeld, zoals infographics en video's. De eerste cijfers waren zeer bemoedigend: in de eerste vier maanden na de start van de campagne was het aantal bezoeken aan de campagnewebsite drie keer zo hoog als in dezelfde periode tijdens de vorige campagne.

Aan het einde van het jaar had de YouTube-account van EU-OSHA ruim 1 000 abonnees, de Facebook-pagina meer dan 17 000 likes en de Twitter-account 11 500 volgers, terwijl EU-OSHA op

LinkedIn 5 290 volgers had — aantallen die allemaal aanmerkelijk hoger waren dan in het voorafgaande jaar.

In augustus werd op het 20e Wereldcongres over veiligheid en gezondheid op het werk in Frankfurt een prototype van de nieuwe website van het Agentschap getoond, in afwachting van de lancering van de nieuwe website in 2015. In de loop van 2014 werden intussen 46 webteasers gepubliceerd om publicaties, activiteiten en evenementen te promoten en werden 11 thematische blogposts gepubliceerd.

Wat internationale netwerkactiviteiten betreft, eindigde op 30 november 2014 de financiering voor het steunproject van EU-OSHA voor de landen die onder het instrument voor pretoetredingssteun vallen. De steun omvatte informatieverstrekking, de vertaling van belangrijke materialen en financiële ondersteuning van nationale focal points om naar seminars en bijeenkomsten te reizen. Het Agentschap geeft ook steun door bij te dragen aan de profilering van de nationale focal points, bijvoorbeeld door keynote-sprekers van EU-OSHA te leveren op VGW-conferenties in landen die onder het instrument voor pretoetredingssteun vallen. Er wordt gestreefd naar verdere financiering, zodat het project in 2015 en daarna kan worden voortgezet.

In februari 2014 is EU-OSHA gestart met een nieuw project, dat wordt gefinancierd uit hoofde van het Europees nabuurschapsbeleid (ENB), dat zestien partnerlanden ten zuiden en ten oosten van de EU de gelegenheid biedt een bevoorrechte relatie met de EU op te bouwen. In het kader hiervan kunnen de partnerlanden deelnemen aan het werk van agentschappen als EU-OSHA. Het Agentschap heeft contacten gelegd in nabuurschapslanden, er zijn bezoeken gebracht aan een aantal landen en belangrijke materialen zijn vertaald in de taal van de partnerlanden. In 2015 zullen in Bilbao seminars en workshops voor vertegenwoordigers van ENB-landen worden gehouden.

WAAR ZIJN EU-PUBLICATIES VERKRIJGBAAR?

Gratis publicaties:

- één exemplaar:
via de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- meerdere exemplaren of posters/kaarten:
bij de vertegenwoordigingen van de Europese Unie (http://ec.europa.eu/represent_nl.htm),
bij de delegaties in niet-EU-landen (http://eeas.europa.eu/delegations/index_nl.htm),
door contact op te nemen met Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/index_nl.htm)
of door te bellen naar 00 800 6 7 8 9 10 11 (gratis in de hele Europese Unie) (*).

(*) De informatie wordt gratis verstrekt en bellen is doorgaans gratis, maar sommige providers, telefooncellen of hotels kunnen kosten in rekening brengen.

Betaalde publicaties:

- via de EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Het Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk (EU-OSHA)

helpt werkplekken in Europa veiliger, gezonder en productiever te maken. Het Agentschap verricht onderzoek naar veiligheid en gezondheid en ontwikkelt en verspreidt hierover betrouwbare, evenwichtige en onpartijdige informatie. Daarnaast organiseert het Agentschap campagnes om het bewustzijn in heel Europa te verhogen. Het Agentschap is in 1994 door de Europese Unie opgericht en gevestigd in het Spaanse Bilbao. Het brengt niet alleen vertegenwoordigers van de Europese Commissie, regeringen van de lidstaten, werkgevers- en werknemersorganisaties bij elkaar, maar ook vooraanstaande deskundigen uit alle EU-lidstaten en daarbuiten.

Europees Agentschap voor veiligheid en gezondheid op het werk

12 Santiago de Compostela,

E-48003 Bilbao, Spanje

Tel. +34 944358400

Fax +34 944358401

E-mail: information@osha.europa.eu

<http://osha.europa.eu>